

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Beknpte natuurtoets Unikenkade 1, Stadskanaal

projectnummer: P000913

Onderwerp: Beknpte natuurtoets Unikenkade 1, Stadskanaal

Datum: 24-01-2023

Inleiding

KADER

De initiatiefnemer is van plan om op een perceel aan de Unikenkade 1 in Stadskanaal de huidige bebouwing te slopen en een paardenhouderij te realiseren. Hiervoor wordt een ruimtelijke procedure doorlopen. Om de uitvoerbaarheid van het plan te toetsen, is een inventarisatie van natuurwaarden uitgevoerd.

Het doel van de inventarisatie is om na te gaan of aanvullend onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming (Wnb)¹ of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid noodzakelijk is. Naast het raadplegen van bronnen is het plangebied ten behoeve van de natuurtoets op 20 juni 2022 bezocht door een ecooloog van BügelHajema Adviseurs. De weersomstandigheden tijdens het veldbezoek waren: licht bewolkt, droog, circa 17°C en een zwakke wind. Aanvullend is op 11 januari 2023, toen het blad van de bomen was, de abelenrij in het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten en holtes en de overige houtsingels op jaarrond beschermde nesten. De weersomstandigheden tijdens dit veldbezoek waren: bewolkt, circa 10°C en windstil.

PLANGEBIED EN PLANNEN

Het plangebied ligt aan de Unikenkade in Stadskanaal (figuur 1). Het wordt begrensd door houtsingels in het noordwesten, zuidwesten en oosten. In het noorden grenst het plangebied aan de weg. De bebouwing in het plangebied bestaat uit een loods met campershowroom en werkplaats. Daarnaast zijn parkeerplaatsen en grasland aanwezig waar campers opgesteld staan en is een motorcrossbaan en weiland aanwezig. Tussen het weiland en de crossbaan staat een rij abelen. Bij de crossbaan staat een tuinhuis. Permanent oppervlaktewater bestaat uit een kunstmatige vijver met siervissen en een aantal natuurlijke poelen op de oude motorcrossbaan.

De plannen bestaan uit de nieuwbouw van een paardenhouderij voor maximaal acht paarden met diverse opstallen op het weiland en de crossbaan (figuur 2). Het huidige camperbedrijf blijft

¹ De Wet natuurbescherming is op 1 januari 2017 in werking getreden en betreft zowel soortenbescherming als bescherming van (Europese) natuurgebieden.

BügelHajema, Adviseurs voor leefomgeving en omgevingsrecht BNSP

Vaart NZ 50, ██████████ Assen T 0592 316 206

E info@bugelhajema.nl W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen, Leeuwarden en Amersfoort

behouden. Ook alle poelen blijven bestaan. De crossbaan wordt vlak geschoven. De bomen in de houtsingel vlak naast de loods worden deels gekapt. Hiervan blijven twee abelen bestaan.

Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood omlijnt). Onder de rode pin de loods van het camperbedrijf. Bron kaartondergrond: www.ruimtelijkeplannen.nl

Figuur 2. Voorlopige schets inrichting 12 december 2022.

Soortenbescherming

Onderdeel van de Wnb is soortenbescherming van planten en dieren. Dit betreffen:

- alle van nature in Nederland in het wild voorkomende vogels die vallen onder de Vogelrichtlijn (Wnb art. 3.1-3.4);
- dier- en plantensoorten die beschermd zijn op grond van de Habitatrictlijn en de verdragen van Bern en Bonn (Wnb art. 3.5-3.9);
- nationaal beschermde dier- en plantensoorten genoemd in de bijlage van de wet (Wnb art. 3.10-3.11).

Van deze laatst genoemde groep beschermde soorten mogen provincies een zogenaamde 'lijst met vrijstellingen' opstellen (Wnb art. 3.11). Voor de soorten op deze lijst geldt een vrijstelling van de verboden genoemd in art. 3.10 eerste lid van de Wnb.

INVENTARISATIE

Uit het raadplegen van gegevens van de laatste vijf jaar in de Nationale Databank Flora en Fauna² (NDFF) op 11 juli 2022 blijkt dat in de directe omgeving (0 – 1 kilometer) van het plangebied diverse beschermde diersoorten bekend zijn. Het betreft vogels met jaarrond beschermde nesten, zoogdieren, amfibieën, een vissoort en een libellensoort.

Foto's 1 t/m 4. Impressie van het noordwestelijk deel van het plangebied op 20 juni 2022 met de werkplaats en diverse parkeerplaatsen voor campers.

² De NDFF is de meest omvangrijke landelijke informatiebron van verspreidingsgegevens en bevat betrouwbare waarnemingen van planten en dieren in Nederland. Nieuwe gegevens worden met regelmaat toegevoegd. Alle gegevens in de NDFF zijn door soortexperts gevalideerd.

Foto's 5 t/m 8. Impressie van de motorcrossbaan met omliggende houtsingels en rechtsonder het weiland in het noordwesten.

Vaatplanten

Het grasland van de crossbaan bestaat voornamelijk uit algemene gras- en plantensoorten van pioniersomstandigheden zoals gewone brandnetel, rode klaver, smalle weegbree, gewoon biggenkruid, duizendblad en gestreepte witbol. Langs de oevers van de poelen is opslag van wilg en els aanwezig. In de poelen groeit onder andere grote lisdodde, riet en kikkerbeet. Het grasland met campers is kort gemaaid en bestaat voornamelijk uit algemene grassoorten, zoals Engels raaigras. De vegetatie van het weiland is langer, hier groeien meerdere plantensoorten in zoals klein kaasjeskruid, witte klaver, hopklaver, paardenbloem, Jakobskruid en scherpe boterbloem.

De opgaande beplanting bestaat, naast de opslag bij de poelen, uit houtsingels rondom het plangebied met diverse naaldbomen, abelen, elzen en bramen. In de randen groeien onder andere haagwinde, grote brandnetel en zevenblad. De op het terrein aangetroffen soorten duiden op voedselrijke omstandigheden.

Uit de omgeving zijn geen beschermde plantensoorten bekend (NDFF). Gezien de terreingesteldheid en voedselrijkdom zijn beschermde plantensoorten ook niet in het plangebied te verwachten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Uit de omgeving zijn waarnemingen bekend van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals huismus, gierzwaluw, buizerd, ransuil en sperwer (NDFF).

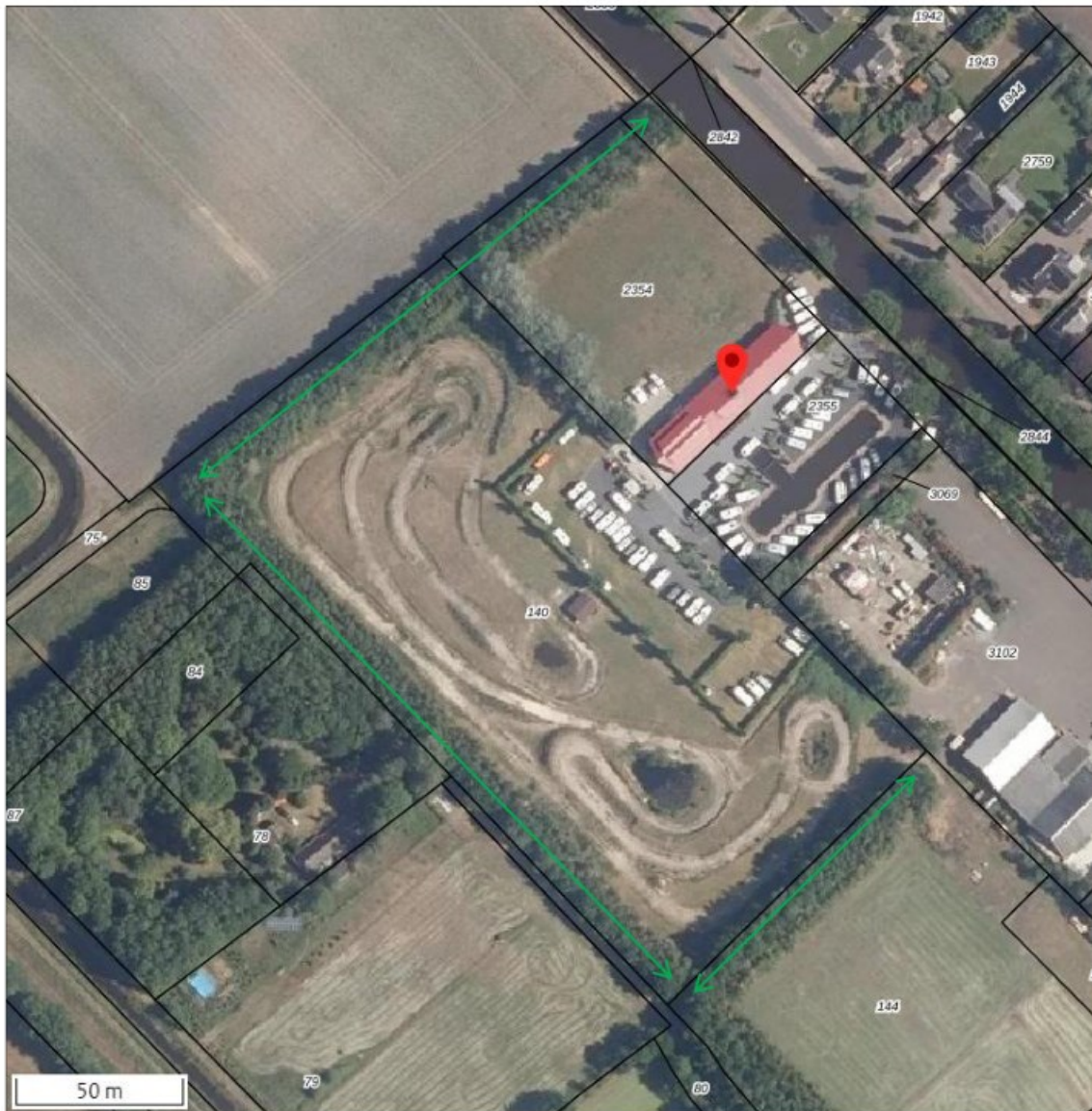
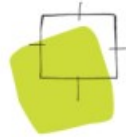
Het dak van de loods biedt geen geschikte invliegopeningen voor huismus. Geschikte invliegopeningen voor gierzwaluw, zoals onder kantpannen, zijn eveneens niet aanwezig in de loods. In de loods zijn tijdens het veldbezoek geen nesten van vogels aangetroffen. In de loods zijn ook geen sporen aangetroffen die op de aanwezigheid van een nest of rustplaats van kerkuil duiden, zoals braakballen of krijtstrepen. Het tuinhuisje biedt ook geen geschikte nestgelegenheid voor vogels met jaarrond beschermde nesten door het ontbreken van invliegopeningen.

De houtsingels zijn in januari 2023 geïnspecteerd op de aanwezigheid van nesten of andere sporen die duiden op aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten, zoals prooiresten of braakballen. In de noordelijke houtsingel, buiten het plangebied, is een enkel nest aangetroffen. Het plangebied zal door de inrichting mogelijk een onderdeel vormen van het foerageergebied van ransuil, sperwer en buizerd.

In en bij de poelen, de hagen en in de houtsingels kunnen algemene vogels, zoals wilde eend, heggenmus en houtduif broeden. Bezette nesten van algemene soorten zijn alleen tijdens de broedperiode beschermd.

Vleermuizen

Uit de NDFF komen geen waarnemingen van vleermuizen naar voren, maar het plangebied kan wel onderdeel vormen van het foerageergebied van soorten als gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis die in halfopen gebieden kunnen foerageren. De loods heeft geen geschikte ruimtes voor vleermuizen om hun verblijfplaats te hebben, doordat er geen geschikt microklimaat aanwezig is. Door de stalen constructie wordt het dak erg snel heet en koelt ook weer snel af. In het tuinhuisje zijn geen geschikte invliegopeningen aanwezig. In de rij met abelen op de scheiding van de crossbaan met het weiland zijn tijdens de nadere inspectie in januari 2023 geen bomen aangetroffen met holtes, schuren en loszittende schors. De overige bomen in de houtsingels bestaan voornamelijk uit naaldhout, hierin zijn geen potentiële vleermuisverblijfplaatsen te verwachten. De houtsingels rondom het plangebied vormen wel onderdeel van doorgaande structuren. Hierdoor kan de aanwezigheid van essentiële vliegroutes voor vleermuizen niet uitgesloten worden (figuur 3).

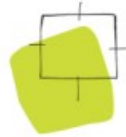

Figuur 3. Bomenrij met holtes, scheuren en loszittende schors (groen cirkel) en potentiële vliegrouetes (groene pijlen).

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt geschikt leefgebied voor een aantal algemene grondgebonden zoogdiersoorten, zoals de uit de omgeving bekende soorten huisspitsmuis, rosse woelmuis en veldmuis (NDFP). Tijdens het veldbezoek liep er ook een ree op de voormalige crossbaan. Voor deze soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

In de directe omgeving van het plangebied is het voorkomen van de niet-vrijgestelde haas en grote bosmuis bekend (NDFP). Tijdens het veldbezoek zijn geen hazen waargenomen. De aanwezigheid

verblijfplaatsen van haas wordt door de versturende werking van de camperstalling en crossbaan niet verwacht. De randen van het plangebied, met de houtsingels, vormen wel geschikt leefgebied voor de niet-vrijgestelde grote bosmuis. Steenmarter kan in het plangebied foerageren. Geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter, zijn niet aangetroffen. Overige niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdiersoorten worden door het ontbreken van waarnemingen (NDFF) en/of geschikt leefgebied niet verwacht.

Amfibieën

De poelen bij de crossbaan vormen geschikt voortplantingsbiotoop voor algemene amfibieënsoorten, zoals gewone pad, bruine kikker en kleine watersalamander (NDFF). In de vijver naast de camperparkeerplaatsen zwemmen verschillende soorten siervissen. Hierdoor is de vijver maar marginaal geschikt als voortplantingsplaats voor amfibieën. Voor de algemene soorten geldt in de provincie Groningen een vrijstelling van de verbodsartikelen van de Wnb bij ruimtelijke ontwikkelingen.

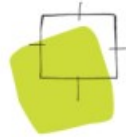
Uit de omgeving zijn geen waarnemingen gedaan van niet-vrijgestelde amfibieën (NDFF), maar tijdens het veldbezoek zijn in de poelen wel enkele groene kikkers aangetroffen. Op basis van uitsluitend zichtwaarnemingen zijn groene kikkers (*Pelophylax sp.*) niet op soort te determineren. De aanwezigheid van voortplantingsbiotoop van de niet-vrijgestelde poelkikker (*Pelophylax lessonae*) kan hierdoor nog niet uitgesloten worden, te meer omdat het biotoop geschikt is. Het zanderige terrein is niet geschikt als landbiotoop, maar de directe omgeving van de poelen (opslag van bomen, oevers met beplanting) wel.

Vissen

Uit de omgeving is de beschermde visensoort grote modderkruiper bekend. Deze soort komt voornamelijk voor in poldersloten van het veenweidegebied en in het rivierengebied en wordt daardoor niet verwacht in de geïsoleerde poelen in het plangebied.

Libellen

Tijdens het veldbezoek is bij de grotere poel in het plangebied de libellensoort viervlek aangetroffen. Ook vlogen er diverse andere juffers en libellen en dagvlinders. Beschermde soorten zijn niet waargenomen. In de omgeving van het plangebied (binnen 0-1 kilometer) is in de afgelopen vijf jaar één keer de beschermde groene glazenmaker waargenomen. In de poelen is echter geen krabbenscheer aanwezig, de plant waaraan deze libellensoort is gebonden. Aanwezigheid van groene glazenmaker kan daarom uitgesloten worden. Overige beschermde libellensoorten worden door de terreingesteldheid en/of de ligging buiten de bekende verspreiding van die soorten (NDFF) niet verwacht.

Reptielen en overige ongewervelden

Overige soorten uit de soortgroepen reptielen en ongewervelden zijn in de directe omgeving niet bekend (NDFF). Het plangebied biedt deze soortgroepen ook geen geschikt leefgebied. Hierdoor kan de aanwezigheid van reptielen en overige beschermde ongewervelden worden uitgesloten.

TOETSING

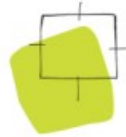
Als gevolg van de sloop van de bebouwing in het gebied gaan geen jaarrond beschermde verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. In de te kappen abelen zijn geen holtes of scheuren aangetroffen. De houtsingels rondom het plangebied worden niet onderbroken. Wel dient verstoring van potentiële vliegroutes voorkomen worden door rekening te houden met verlichting. Verlichting mag niet direct op de houtsingels schijnen. Hierdoor kunnen negatieve effecten op verblijfplaatsen of vliegroutes van vleermuizen uitgesloten kan worden.

Bij sloop van de bebouwing gaan geen jaarrond beschermde nesten van vogels verloren. In de abelen zijn geen nesten aangetroffen. In de houtsingel rondom het plangebied zijn wel enkele nesten aangetroffen. Deze vallen buiten het plangebied en worden niet aangetast.

Bij uitvoering van het plan verandert het plangebied als foerageergebied voor vogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen, maar zal niet geheel ongeschikt worden. Bovendien is in de directe omgeving van het plangebied in ruime mate alternatief en deels hoogwaardiger foerageergebied aanwezig. Negatieve effecten op vogels met jaarrond beschermde nesten en vleermuizen door verlies van foerageergebied treden niet op.

Het vernietigen of verstoren van in gebruik zijnde nesten van (algemene) vogelsoorten is bij wet verboden. Dit kan voorkomen worden door bij de planning en uitvoering van de werkzaamheden (bijvoorbeeld het verwijderen van hagen) rekening te houden met het broedseizoen. Een standaardperiode voor het broedseizoen is er niet; van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De meeste vogels broeden tussen half maart en half juli.

Er vinden geen werkzaamheden aan de poelen en de directe omgeving plaats en deze worden niet gedempt, hierdoor blijft het voortplantingsbiotoop van poelkikker bestaan. Werkzaamheden aan het omringende terrein kunnen alleen uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de winterrust. Tijdens de winterrust zijn de kikkers namelijk op het land en bestaat kans op het doden of verwonden van exemplaren. Tijdens de periode half april t/m half augustus zijn de kikkers in het water en kunnen grondwerkzaamheden op het terrein uitgevoerd worden.

Bij werkzaamheden in de houtsingels kunnen verblijfplaatsen van grote bosmuis worden verstoord of vernietigd. Er zullen er geen werkzaamheden in de houtsingel plaatsvinden. De bebouwing blijft circa 2 meter uit de houtsingel. Indien er wel werkzaamheden in de houtsingel plaatsvinden is er eerst nader onderzoek nodig om de aan- of afwezigheid van grote bosmuis vast te stellen.

Als gevolg van de ontwikkelingen kunnen tot slot enkele verblijfplaatsen van algemene amfibieën- en zoogdiersoorten worden verstoord en vernietigd. Ook kunnen hierbij enkele exemplaren worden gedood. De te verwachten algemene soorten worden niet in hun voortbestaan bedreigd en vallen in de vrijstellingsregeling bij ruimtelijke ontwikkelingen van de provincie Groningen. Voor deze soorten hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd.

Wel geldt voor deze soorten de zorgplicht van de Wnb.

Gebiedsbescherming

Voor onderhavig plangebied is de volgende wet- en regelgeving op het gebied van gebiedsbescherming relevant: de Wnb en de provinciale structuurvisie en verordening.

WET NATUURBESCHERMING

In de Wnb is de bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Plannen en projecten met negatieve effecten op deze gebieden zijn vergunningplichtig. Relevant is dat de Wnb een externe werking kent. Van externe werking is sprake als activiteiten buiten een Natura 2000-gebied van invloed zijn op de natuurwaarden in een Natura 2000-gebied.

NATUURNETWERK NEDERLAND

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is een samenhangend netwerk van bestaande en nog te ontwikkelen belangrijke natuurgebieden in Nederland. Dit netwerk moet voldoende robuust zijn voor een duurzame verbetering van de omstandigheden voor de wilde flora en fauna en voor natuurlijke leefgemeenschappen. Het NNN is als beleidsdoel opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing, ontwikkeling en bescherming van het NNN. De begrenzing en ruimtelijke bescherming van de provinciale NNN en de bijbehorende natuurverbindingen is voor de provincie Groningen uitgewerkt in de Omgevingsvisie juni 2022 en de bijbehorende Omgevingsverordening Groningen juni 2022.

WEIDE-EN AKKEROGELLEEFGEBIED EN NATUUR BUITEN HET NNN

Vanuit het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid wordt buiten de NNN-gebieden bij ruimtelijke plannen specifiek ingezet op de bescherming van weide-en akkervogelleefgebied en op natuur buiten het NNN. Hiertoe zijn specifieke gebieden aangewezen.

INVENTARISATIE

Het plangebied ligt op circa 8,5 kilometer ten noordoosten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ('Drouwenerzand'). Ten westen van het plangebied ligt een NNN-gebied op circa 3 kilometer afstand (in de provincie Drenthe). Het agrarisch gebied aan de overzijde van het kanaal is aangewezen als leefgebied akkervogels. Hierin ligt ook, op circa 1,5 kilometer afstand van het plangebied, een bosgebied wat is aangewezen als bos-en natuurgebied buiten het NNN.

TOETSING

Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natura 2000-gebied 'Drouwenerzand'. Hierdoor zijn in potentie alleen effecten door externe werking mogelijk. Het plangebied is gescheiden van het Natura 2000-gebied door bebouwing, wegen en agrarisch gebied. Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, de inrichting van het tussenliggende gebied en de aard van het plan, kan een toename van verstoring door geluid, verlichting of optische verstoring worden uitgesloten.

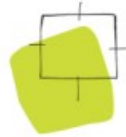
Er kan echter in potentie wel sprake zijn van een toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden tijdens de aanleg- en gebruiksfase. Daarom is AERIUS-berekening gemaakt. Hieruit blijkt of dat tijdens de aanleg-en gebruiksfase geen sprake is van stikstofdepositie boven 0.00 mol N/ha/jaar in stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebieden³.

Het NNN in Groningen en Drenthe of Natuur buiten het NNN in Groningen kent geen externe werking. Met de uitvoering van de plannen gaat geen NNN verloren, waardoor negatieve effecten hierop kunnen worden uitgesloten. De akkervogelleefgebieden zullen eveneens geen verstoring ondergaan, gezien het tussenliggende kanaal met woningen.

Beschermde houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt bos van minimaal 1.000 m² en bomenrijen van minimaal 21 bomen gelegen buiten de bebouwde kom.

³ BugelHajema Adviseurs (3 januari 2023) Berekening stikstofdepositie Stadskanaal - Unikenkade 1

INVENTARISATIE EN CONCLUSIE

De grens van de bebouwde kom ligt net ten westen van de loods en loopt gelijk met de perceelgrens van noordwest naar zuidoost. Het perceel ten westen valt buiten de bebouwde kom. Hierdoor vallen de bomenrijen op dit perceel onder de beschermde houtopstanden. De rij met bomen tussen het weiland en de motorcrossbaan valt niet onder beschermde houtopstanden. Voorafgaand aan het kappen van een beschermde houtopstand moet een kapmelding bij de provincie Groningen worden ingediend. Hierbij geldt ook de herplantplicht.

Conclusie

Voor dit plan is op 20 juni 2022 en 11 januari 2023 een veldbezoek uitgevoerd en daarnaast zijn verspreidingsgegevens van beschermde soorten in en om het plangebied uit de NDFF geraadpleegd. Het veldbezoek en de verspreidingsgegevens geven een voldoende beeld van de natuurwaarden in het gebied om de toetsing aan de Wnb op te baseren.

Uit de toetsing komt naar voren dat het plan niet zal leiden tot negatieve effecten op beschermde soorten, mits bij de werkzaamheden rekening wordt gehouden met de versturende werking van verlichting op potentiële vliegroutes van vleermuizen, met het broedseizoen van vogels en met de potentiële aanwezigheid van poelkikker.

Grondwerkzaamheden direct grenzend aan de poelen kunnen alleen uitgevoerd worden buiten de kwetsbare periode van de winterrust van de poelkikker. In de periode half april t/m half augustus zijn de kikkers in het water en kunnen grondwerkzaamheden vlakbij de poelen op het terrein uitgevoerd worden.

Daarnaast worden werkzaamheden, zoals het verwijderen hagen, bosschages en het kappen van bomen bij voorkeur buiten broedseizoenen uitgevoerd, dus buiten de periode half maart tot half juli. Het is ook mogelijk om voor het broedseizoen te starten met de werkzaamheden en continu door te werken. Dan is het waarschijnlijk dat vogels niet in het plangebied gaan broeden vanwege de continue verstoring. Is de wens om de werkzaamheden in het broedseizoen te starten, dan is het nodig om het plangebied voorafgaand aan de start te (laten) inventariseren op broedgevallen. Zijn er op dat moment vogels aan het broeden, dan kunnen de werkzaamheden pas starten als de jongen zijn uitgevlogen.

Een nadere analyse in het kader van de gebiedsbescherming van de Wnb of het provinciaal ruimtelijk natuurbeleid is niet noodzakelijk. Het plan heeft geen negatieve gevolgen voor de instandhoudingsdoelstellingen van natuurlijke habitats en soorten. Voor deze activiteit is daarom

Ruimte voor de leefomgeving

geen vergunning op grond van de Wnb nodig. Voor de kap van bomen die vallen onder de beschermde houtopstanden moet een melding gedaan worden bij de provincie Groningen.